

รายวิชา ภาษาไทย

เรื่อง ฝึกคัดแต่งร้อยกรอง

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
ผู้สอน ครูพัชรินทร์ ภูชนะศรี

ฝึกหัดแต่งร้อยกรอง

เรียงข้อความต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑ น้ำตาปริ่ประปรายทอง

๒ น้ำตาเปรียบเหมือนเพื่อน

๓ ยามสุขสุดทวิ

๔ น้ำตาไหลหลังเปรมปรีดิ์

๕ คอยตักเตือนกระตุนใจ

๖ หยาดเฝ้มเป็นหยาดเฝ้ม

๗ อาบสองแก้มแกมยินดี

๘ ยามชื่นรื่นฤทัย

น้ำตาเปรียบเหมือน**เพื่อน** คอยตัก**เตือน**กระตุ้น**ใจ**

ยามขึ้นร้อน**ฤทัย**

น้ำตาไหลหลัง**เปรมปรีดิ์**

หยาดเย็นเป็นหยาด**เย็น** อาบสอง**แก้ม**แกมยินดี

ยามสุขสุด**ทวี**

น้ำตาปริ่ประปราย**ทอง**

(อ. กำชัย ทองหล่อ)

ข้อความที่นักเรียนนำมาเรียงมีลักษณะ
อย่างไร เรียกว่าอะไร

มีลักษณะสัมผัสคล้องจองเป็นบทร้อยกรอง
เรียกว่ากาพย์ยานี ๑๑

การแต่งบทร้อยกรอง

การแต่งบทร้อยกรอง

ร้อยกรอง คือ ถ้อยคำที่เรียบเรียงขึ้น
ให้เป็นระเบียบ ถูกต้องตามข้อกำหนด
ของฉันทลักษณ์

ฉันทลักษณ์

คือ ตำราที่ว่าด้วยวิธีร้อยกรองถ้อยคำ
หรือเรียบเรียงถ้อยคำ ให้เป็นระเบียบตาม
ลักษณะบังคับและบัญญัติที่นักปราชญ์ได้วาง
เป็นแบบไว้ ถ้อยคำที่ร้อยกรองขึ้น ตามลักษณะ
บัญญัติแห่งฉันทลักษณ์ เรียกว่า “คำประพันธ์”

คำประพันธ์

คือ ถ้อยคำที่ได้ร้อยกรองหรือเรียบเรียงขึ้น
โดยมีข้อบังคับ จำกัดคำ และวรรคตอน
ให้รับสัมผัสกันไพเราะตามกฎหมายเกณฑ์
ที่ได้วางไว้ในฉันทลักษณ์

คำประพันธ์ จำแนกออกเป็น ๗ ชนิด

คือ โคลง ร่าย ลิลิต กลอน กาพย์ ฉันท์ และ กล

คำประพันธ์ที่ดี จะต้องประกอบด้วยลักษณะ

๓ ประการ คือ

๑. มีข้อความดี ๒. มีสัมผัสดี

๓. แต่งถูกต้องตามลักษณะบังคับ

ลักษณะบังคับ (บัญญัติ) ในการเรียบเรียง
คำประพันธ์ทั้งปวง มีอยู่ ๘ อย่าง คือ

๑. ครุ ลหุ

๒. เอก โท

๓. คณะ

๔. พยางค์

๕. สัมผัส

๖. คำเป็น คำตาย

๗. คำนำ

๘. คำสร้อย

หลักการแต่งบทร้อยกรอง

๑. เรียนรู้ฉันทลักษณ์ข้อกำหนดต่าง ๆ
๒. การใช้จินตนาการในการสร้างเรื่อง
๓. การเลือกสรรคำมาใช้ในการแต่ง
๔. การตรวจทานปรับปรุงให้สมบูรณ์

นักเรียนแบ่งกลุ่ม
อ่านทบทวนเรื่อง
การแต่งกายพยานี ๑๑

เพลง “ภาพยนตร์ยานี้ ๑๑”

ภาพยนตร์ยานี้สิบเอ็ด

สิบเอ็ดเรื่องจบจ้ะ

วรรคหน้ามีห้าคำ

วรรคหลังหกยกย่นยัน (ซ้ำ)

คำท่ายาวรรคที่หนึ่ง
สัมผัสถึงวรรคสองนั้น
สู่คำที่สามพลัน
คล้องจองกันให้มั่นใจ (ซ้ำ)

คำทำนายวรรณคดีสองตาม
ส่งวรรณคดีสามตัวสุดท้าย
วรรณคดีสี่แสนสบาย
ไม่บังคับให้คล้องจอง (ซ้ำ)

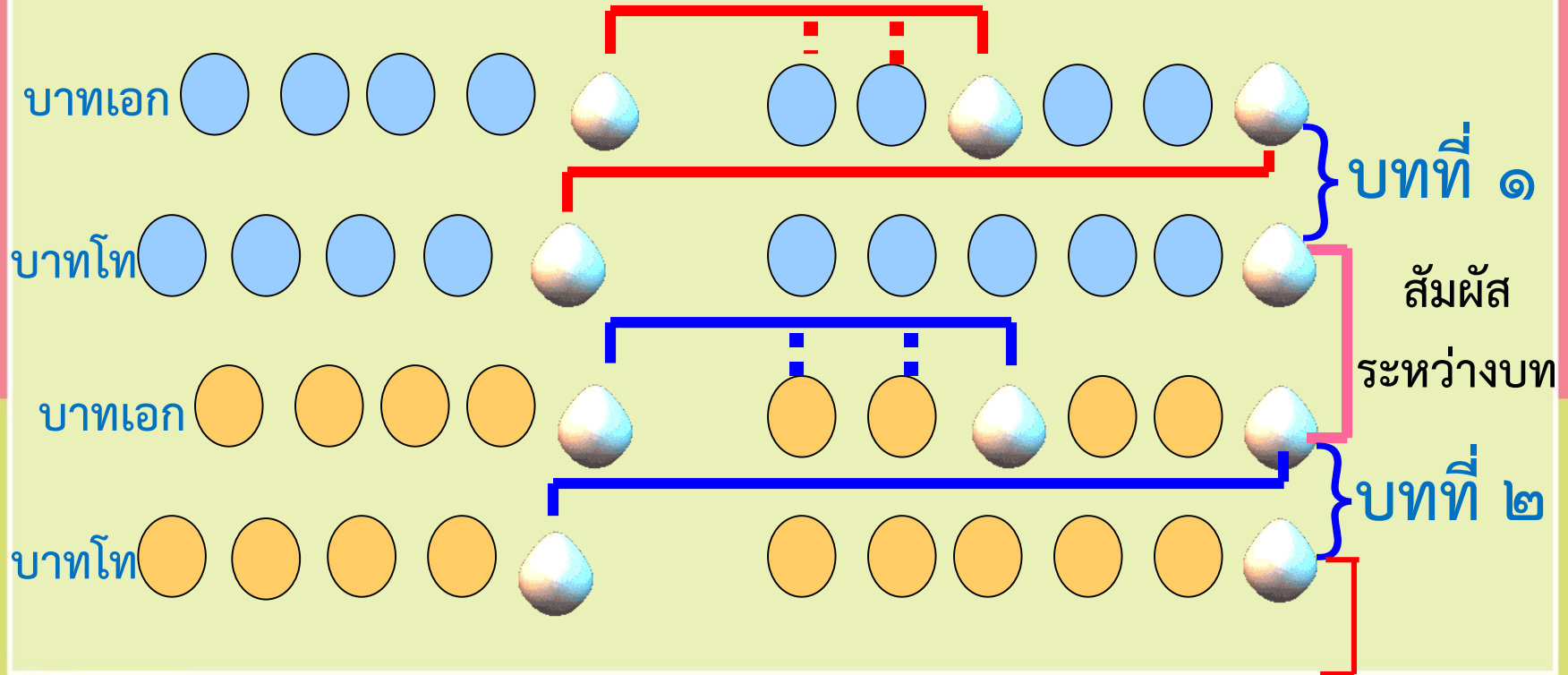
สัมพัทธ์ระหว่างบท

ต้องจำจุด หมั่นทดลอง

คำทำยวรรคสี่ปอง

ทำยวรรคสองบทต่อไป (ซ้ำ)

แผนผังกายภาพยานี้ ๑๑

เขียนแผนผัง กาพย์ยานี ๑๑ ตามที่กำหนด

เปลี่ยนกลอนสี่
ให้เป็น “กาพย์ยานี ๑๑”

กลอนสี่

ดอกบัวในบึง ฝูงผึ้งดมดอม
ดูดน้ำหวานหอม รายล้อมบัวบาน

กาพย์ยานี ๑๑

ดอกบัวอยู่ในบึง เหล่าฝูงผึ้งบินดมดอม
ดูดน้ำที่หวานหอม มารายล้อมตอมบัวบาน

เติมคำในช่องว่างให้เป็น
ภาพยนตร์ยานี้ ๑๑

มาลีสี **สดใส**.....

ชูก้านใบ **งดงาม**.....ตา

มवलหมู่.....ภุมรา

มุ่งหน้า.....มาดมกลิ่นกัน

กลิ่นหอมของดอกไม้

แสนชื่นใจพา **สุขสันต์**.....

กลิ่นสีมี **ครบครัน**.....

ช่วยสร้างสรรค์โลกสวยงาม

แต่งกาพย์ยานี ๑๑ สิ่งที่ฉันชอบ

ฉันชอบผลไม้

.....
ฉันชอบอยู่คนเดียว

.....
ฉันชอบอ่านหนังสือ

.....
ฉันชอบดูทีวี

.....
ฉันชอบไปนั่งรถเที่ยว

.....
ฉันชอบเที่ยวชอบบะหมี่

.....
ฉันชอบซื้อวรรณคดี

.....
ฉันชอบขี่จักรยาน

แต่งกายยานี้ ๑๑ สิ่งที่ฉันชอบ

ฉันชอบเล่นกีฬา

.....ฉันชอบหาของสะสม.....

.....ฉันชอบกินขนม.....

.....ฉันชอบชมแต่ละคร.....

.....ฉันชอบซื้อของห้าง.....

.....ฉันชอบนั่งดูครูสอน.....

.....ฉันชอบเตะฟุตบอล.....

.....ฉันชอบนอนพักผ่อนกาย.....

แต่งกายยานี้ ๑๑ สิ่งที่ฉันชอบ

ฉันชอบกินสุกี้

ฉันชอบสีเขียวสดใสนี้.....

ฉันชอบกินลำไย

ฉันชอบไปชายหาดทะเล.....

ฉันชอบเพลงลูกทุ่ง

ฉันชอบยุ่งเรื่องฮาเฮ.....

ฉันชอบนอนเฝ้าแมวเปปเปอร์

ฉันชอบเจนนักร้องดัง.....

หลักการแต่งบทร้อยกรอง ที่สำคัญมีอะไรบ้าง

สรุปบทเรียน

การแต่งบทร้อยกรอง
ต้องเข้าใจฉันทลักษณ์
รู้จักสร้างความคิด
เลือกสรรใช้คำได้ถูกต้อง